

# **ZABEZPEČENÍ SPOJENÍ PŘI PŘECHODU HLAVNÍCH SIL DO ÚTOKU A ROZVÍJENÍ OPERACE V HLOUBCE**

Úspěch při přechodu hlavních sil do útoku a při rozvíjení operace v hloubce bude kromě jiného záviset na včas organizovaném a nepřetržitém velení vojskům. Nedílnou součástí tohoto systému velení, jeho materiální základnou, bude včas organizované a spolehlivé spojení.

Organizaci a zabezpečení spojení bude ovlivňovat řada činitelů (možný charakter a druh bojové činnosti, způsob přechodu vojsk do útoku, úroveň připravenosti teritoria k vedení bojové činnosti, kvalita a

úplnost materiálního, technického a dalšího zabezpečení, úroveň přípravy příslušníků spojovacího vojska, ráz terénu, charakter roční doby, počasí apod.).

K zabezpečení spojení organizujeme a budujeme spojovací soustavu, která je na operačním stupni definována jako organizačně technické uskupení spojovacích sil a prostředků, použitých v závislosti na plnění stanovených úkolů vojsky v souladu s přijatou organizací velení.

## **Spojení při přechodu hlavních sil do útoku**

Spojovací soustava bez ohledu na průběh a trvání přípravného období do zahájení agrese nepřítele musí být organizována a rozvinuta s dostatečným předstihem před dosažením pohotovosti vojsk a štábů ve stanovených prostorech.

Funkcionáři spojovacího vojska při jejím plánování a budování hodnotí náročnost úkolů, které budou plnit při rozvíjení operace v hloubce, především z hlediska odpovídajícího materiálního zabezpečení spojovacích svazků, útvarů a jednotek, hlavními druhy spojovací techniky.

Z toho vyplývá, že spojovací soustava v období do zahájení přechodu hlavních sil do útoku a určité doby i po jeho zahájení bude v maximální míře využívat možnosti teritoriální opěrné spojovací sítě, vybudované v době míru a doplněné v rámci uvádění vojsk do plné bojové pohotovosti o další spoje.

Teritoriální opěrnou spojovací síť budou tvořit spoje stálé vojenské linkové a radioreléové sítě, rozšířené o spoje převzaté od orgánů Federálního ministerstva spojů (FMS). Do spojovací soustavy můžeme začlenit i zařízení stálé vojenské rádiové sítě (přijímací a vysílací rádiová střediska, jednotlivé rádiové stanice, včetně jejich anténních systémů).

Protože velení vojskům v tomto období bude uskutečňováno převážně z chráněných míst velení, musíme již v době míru organizačně zabezpečit možnost rychlého svedení a zapojení linkových a radioreléových spojů do spojovacích uzlů těchto míst velení. Předpokládáme-li využití stálých rádiových vysílacích středisek, musíme zabezpečit jejich dálkové ovládání z chráněných míst velení.

Silami a prostředky spojovacích svazků a útvarů budou doplněny a posíleny spojo-

vací uzly chráněných míst velení a připraveny základní dálkové spoje. Jde především o přímé rádiové směry budované od VS operačně strategického svazu k VS svazů prvního sledu, ukončené na jejich záložních velitelských stanovištích. Tyto směry, i když v počátku mohou být pouze v pohotovosti, musí být vybudovány včas, aby s prvním přemístěním VS svazu mohly být prodlužovány do plánovaných prostorů. Budou rovněž zřízeny přímé troposférické spoje mezi VS operačně strategického svazu a VS svazu prvního sledu. Jejich aktivace a charakter provozu bude záviset na spolehlivosti spojů, organizovaných v teritoriální spojovací síti. Je nutné budovat přípojně spoje od objektů a zařízení stále vojenské spojovací sítě a orgánů FMS.

V návaznosti na teritoriální spojovací síť bude vytvářen zárodek polní operáční spojovací sítě první operační spojovací zóny. Při volbě prostorů rozvinutí počátečních operáčních spojovacích uzlů polní operáční spojovací sítě je nutné přihlídnout k hloubce první operační spojovací zóny (bližšího úkolu operačně strategického svazu) a k možnostem svazku dálkových spojů.

Rádiové spoje, budované polními spojovacími prostředky, budou v pohotovosti k okamžitému zahájení provozu. S veliteli a štáby, se kterými není jiný druh spojení nebo práce s menší spolehlivostí, mohou být aktivovány příslušné rádiové sítě nebo rádiové směry (pokud je to možné vždy s využitím utajovacích zařízení).

### **Spojení při rozvíjení operace v hloubce**

Rozvíjení útoku v hloubce je jedna z rozhodujících fází útočné operace. Je charakterizována velkou dynamičností, rozhodností, rychle se měnící situací, možnými změnami operační sestavy, směru hlavního úderu a charakteru bojové činnosti, včetně přechodu k použití zbraní hromadného ničení.

Tomu musí odpovídat organizace a možnost spoje soustavy. Spojovací soustavu je možné zplánovat a ihned budovat tak, aby v co nejkratším čase zabezpečila přenos velkého množství informací, byla vysoce spolehlivá, odolná proti účinkům ZHN, rádiovému průzkumu a rušení nepřítel, pružná a mobilní, zabezpečovala požadovanou věrohodnost a utajení přenášených zpráv a byla vysoce pohotová k okamžitému bojovému použití.

S přechodem vojsk do útoku a při rozvíjení operace v hloubce bude docházet k častému **přemísťování míst velení**. Změny v organizaci uzlového spojovacího svazu a spojovacích útvarů, ve struktuře sa-

Důležité místo v zabezpečení nepřetržitě tého velení vojskům má v tomto období polní poštovní spojení. Jeho organizaci a zabezpečení musí být věnována trvalá pozornost, protože v některých situacích a na některých směrech, kde prostředky REB mohou ztížit nebo úplně znemožnit spojení technickými spojovacími prostředky, bude jediným druhem spojení.

Takto organizované a zabezpečené spojení s maximálním využitím všech možností teritoriální operáční spojovací sítě (jen s nejnepříjemnějším zasazením polních prostředků spojovacích svazků a útvarů) vytváří základní předpoklady a podmínky pro spolehlivé spojení při rozvíjení operace v hloubce, kdy můžeme počítat jen s omezeným využitím místních spojů na území nepřítel a veškeré požadavky bude nutné zabezpečovat polními spojovacími prostředky. Přitom každým dnem operace budou narůstat ztráty spojovacích sil a prostředků, které nebude vždy možné včas a plnohodnotně nahradit. Silná spojovací záloha náčelníka spojovacího vojska, velitelů spojovacích svazků a útvarů je proto nezbytným předpokladem úspěšného plnění úkolů při zabezpečení nepřetržitého spojení při rozvíjení operace v hloubce.

Odpovídající podmínky k tomu musíme vytvořit již v době míru, především v konstrukci a možnostech teritoriální operáční spojovací sítě, v organizačním rozpracování a zvládnutí těchto otázek.

motných spojovacích uzlů míst velení (vytváření mobilní a hlavní části), organizace předsumovaných a vzdušných míst velení vybavených mobilními spojovacími prostředky a zavedení způsobu přemísťování těchto míst vytváří optimální podmínky k tomu, aby při přemísťování míst velení vlastního stupně i podřízených nedocházelo ke ztrátám spojení a k nepřipustnému narušení velení. Svůj význam má včasná a kvalitní rekonstrukce nových prostorů míst velení, přijetí a vydání rozhodnutí k přemístění s dostatečným předstihem a včasná příprava těchto prostorů po spojovací stránce.

Velká dynamičnost soudobých operací, možnost rychlých změn situace na válčisti, budou klást vysoké nároky na dobře organizovaný a nepřetržitě vedený **průzkum** všeho druhu, rychlé a utajené předávání zjištěných údajů a informací na řídicí středisko zpravodajských orgánů.

Pro přenos těchto údajů a informací využíváme spoje a možnosti spojovací soustavy vševojskového štábu a vlastní auto-

nomní zpravodajský podsystem rádiového spojení.

Důležitým zdrojem zpráv o nepříteli bude na operačním stupni především vzdušný, rádiový, radiotechnický a speciální průzkum. Údaje vzdušného průzkumu je možné získávat přímo od letce odposlechem rádiové sítě vzdušného průzkumu. K zabezpečení společného příjmu, především při činnosti průzkumného letounu ve velkých vzdálenostech od předního okraje, často použijeme retranslátor, umístěný ve vrtulníku. Vyhodnocené údaje jsou rovněž vysílány ze společného velitelského stanoviště letectva a PVO v rádiové síti průzkumných informací, případně předávány po dalších spojiích spojovací soustavy operačně strategického svazu.

Rádiový průzkum získává cenné údaje odposlechem provozu radioelektronických prostředků nepřítel. V kombinaci s činností zaměřovačů může zjistit systém velení, operační sestavu, případně i záměr nepřítel. Z hlediska spojení je nutné zabezpečit, aby zjištěné údaje a informace byly rychle a především utajené předány ke zpracování, vyhodnocení a využití.

K rychlému rozvíjení útoku v hloubce a k narůstání tempa útoku budou v průběhu útočné operace zasazovány **druhé sledy a operační manévrovací skupiny**. To bude klást zvýšené požadavky na spojení v době jejich přesunu na čáry zasazení, při zasazení a při plnění jednotlivých úkolů, stanovených velitelem.

K zabezpečení řízení přesunu svazu (svazku) z výchozího prostoru (prostoru soustředění) na čáru zasazení vyčleňujeme nejnutnější počet spojů ve spojovací soustavě operačně strategického svazu, především v opěrné spojovací síti. Jsou-li v pásmu přesunu k dispozici linkové spoje, využíváme je po dobu přesunu přednostně ve prospěch přesunovaného svazu (svazku). K odesílání signálů a krátkých hlášení můžeme využít spojení orgánů pořádkové služby. Kontrolní stanice na osách přesunu musí být viditelně označeny a velitelé (funkcionáři štábů) musí být do zahájení přesunu seznámeni s jejich umístěním.

Podle potřeby můžeme využít i VKV rádiové spojení přes opěrné (pomocné) spojovací uzly, rozvinuté v pásmu přesunu. (V praxi se pro tento způsob spojení ustálil název spojení v rádiové síti komplexního spojení.) Jde o komplexní využití vlastností a možností VKV rádiového spojení a možnosti opěrné spojovací sítě. Krátkovlnné rádiové stanice jsou během přesunu na příjmu, v pohotovosti k zahájení provozu. Platí zákaz obousměrného rádiového

vysílání, aby podle stanice, která vysílá za jízdy, nebyl zjištěn a sledován směr přesunu, zjištěna pochodová sestava a nakonec i záměr velitele.

Spojení s místy velení zasazovaného svazu (svazku) na čáře zasazení zabezpečujeme radioreléovými (linkovými) prostředky na směrech od opěrných spojovacích uzlů nebo přesunutého místa velení operačně strategického svazu, bude-li při zasazování druhého sledu nebo OMS rozvinuto. Pro spojení s VS nebo ZVS operačně strategického svazu můžeme využít i troposférické spojení.

Za přesunu a na čáře zasazení budeme v maximální míře využívat pohyblivé spojovací prostředky, spojovací vrtulníky, včetně prostředků vzdušného místa velení.

Trvalou pozornost musíme věnovat zabezpečení součinnosti spojení zasazovaného svazu (svazu) se svazy (svazky) prvního sledu, svazky a útvary druhých vojsk a s frontovým letectvem.

Na čáře zasazení součinnosti zabezpečujeme po vyčleněných kanálech v opěrné spojovací síti operačně strategického svazu nebo s využitím spojovacích uzlů míst velení nadřízeného a pohyblivými spojovacími prostředky přímo. Po zahájení provozu v rádiových sítích můžeme využívat možnosti součinnosti rádiových sítí nadřízeného. Často od zasazovaných svazků vysíláme na VS svazů prvního sledu operační skupinu nebo styčného důstojníka s rádiovými prostředky, k zabezpečení spojení s vlastním štábem na samostatném rádiovém směru nebo v rádiové síti míst velení.

Určité zvláštnosti jsou v zabezpečení spojení u zasazovaných svazů (svazků) i při rozvíjení útoku v hloubce (především u OMS). Protože řada z nich již byla popsána a vysvětlena ve Vojském myslí, nebude je v tomto článku rozebírat.

Při organizaci a zabezpečení spojení v průběhu rozvíjení útoku v hloubce je nutné počítat s maximálním využíváním **výsadek** všeho druhu.

Spojení se vzdušnými výsadek a výchozím prostorem pro vysazení zabezpečujeme s využitím možnosti opěrné spojovací sítě a pohyblivými spojovacími prostředky. Za přeletu bude zabezpečeno prostřednictvím společného místa velení letectva a PVO, které bude udržovat rádiové spojení zpravidla prostředky velitele dopravního letectva (vrtulníkových útvarů) s funkcionáři, odpovědnými za přelet a dopravu výsadku do prostoru vysazení.

Spojení s výsadek a výchozím prostorem bojové činnosti zabezpečujeme především rádiovými prostředky. Spojení s výsadkovým svazkem

(bude-li přidělen) organizujeme v rádiové síti, ve které budou současně začleněny i padákové výsadežové útvary, a na rádiovém směru [KV a VKV].

Při plánování použití výsadku musíme podrobně vyřešit otázky součinnosti spojení s frontovým letectvem, RVD, vojskem PVO (především po dobu přeletu), se svazy a svazky prvního sledu, s OMS atd. Toto spojení zabezpečujeme v součinnostních rádiových sítích štábů operačně strategického svazu a prostřednictvím styčných skupin (důstojníků) vysazených s výsadkem a vlastními rádiovými stanicemi.

Při rozvíjení útoku v hloubce budeme operativně využívat **předsunutá a vzdušná místa velení** k zabezpečení osobního řízení vojsk v prostorech a době, kdy probíhá rozhodující bojová činnost (zasazování druhých sledů a OMS, odražení nepřátelských protiúderů, odstraňování následků po jaderných úderech a obnova bojeschopnosti vojsk, střetná srazení, průlom apod.). Činnost těchto míst velení je proto časově

omezena a funkčně přizpůsobena situaci. Jejich současně vybavení spojovacími prostředky umožňuje zabezpečit základní požadavky velitele a dalších příslušníků operační skupiny na spojení. Hlavním druhem spojení je rádiové spojení, u PMV doplněné pohyblivými prostředky s možností připojení na opěrnou spojovací síť (totéž u VzMV při jeho rozmístění na zemi).

Z PMV můžeme organizovat jen omezený počet rádiových spojů, nutných pro spojení velitele a operační skupiny s nadřízeným velitelem (štábem), podřízenými svazy (svazky), vlastními místy velení, pro spojení náčelníků druhů vojsk, speciálních vojsk a služeb s podřízenými svazky (útvary).

Ze vzdušného místa velení můžeme zabezpečit rádiové spojení s nadřízeným velitelem (štábem), vlastními místy velení, podřízenými veliteli, raketovými svazky a s výsadkem. Můžeme rovněž zabezpečit přímým údajům o vzdušné situaci a spojení s podpůrným letectvem.

Rozvíjení útoku v hloubce klade mimořádně náročné úkoly na organizátorskou a řídicí práci spojovacích funkcionářů všech stupňů, na morálně politický stav, bojové vlastnosti a odbornou připravenost všech příslušníků spojovacích svazků, útvarů a jednotek, na trvalou provozuschopnost spojovací techniky, na nepřetržitost a spolehlivost provozu celé spojovací soustavy.

V článku jsem nemohl postihnout všechny problémy, otázky a zvláštnosti, kterým je nutné věnovat pozornost při plánování, organizování a zabezpečení spojení při rozvíjení útoku v hloubce. Spojovací funkcionáři musí s těmito zvláštnostmi počítat již při plánování spojovací soustavy, aby v průběhu operace nemuseli zásadně měnit její strukturu.

Možnost rychlých změn v bojové situaci a z toho vyplývajících nových požadavků na spojení vyžaduje, aby spojovací funkcionáři všech stupňů měli dostatečnou zálohu spojovacích sil a prostředků, nepřetržitě ji obnovovali a mohli tak včas a kvalitně tyto požadavky zabezpečit.